

SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN: 2181-1342 (ONLINE)

№ 1 (3) 2023

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES

ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ

ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
ELECTRONIC JOURNAL

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР
ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 1 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

**ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL
SCIENCES**

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулкиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаххаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети.

ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;
Тайланова Шохид Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васида Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – психология фанлари доктори (DSc), доцент. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузур. Давлат бошқаруви академияси;

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шохид Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

“Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй.

Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

МУНДАРИЖА

ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Шаисламова Наргиза Кабиловна

КОРХОНАНИНГ КРЕДИТГА ЛАЁҚАТЛИЛИГИНИ БАҲОЛАШ РИСК
ДАРАЖАСИНИ ПАСАЙТИРИШ ВОСИТАСИ СИФАТИДА 7-20

Mavrulova Nilufar Abduxalilovna

TIBBIY SUG'URTA: AMALDAGI TURLARINI RIVOJLANTIRISH VA MAJBURIY
TURINI JORIY ETISH IMKONIYATLARI 21-29

ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Маматкулов Давлатжон Махаматжонович

ИСЛОМ ҒОЯЛАРИНИ ЎРТА ОСИЁГА КИРИБ КЕЛИШ ТАРИХИ ВА УЛАРНИНГ
МАФКУРАВИЙ ЖАРАЁНЛАРГА ТАЪСИРИ 30-36

Umarjonov Sohibjon Soyibjon o'g'li

IBN SINONING "ISHORALAR VA TANBEHLAR" ASARI VA POSTKLASSIK ISLOM
FALSAFASINING BOSHLANISHI 37-50

ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Ahmedov Oybek, Tilavova Malika

SEMANTIC STRUCTURE OF WORDS RELATED TO EDUCATION IN
ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES 51-62

Ашурова Ситора Эркиновна

ВАЖНОСТЬ КОМПЬЮТЕРОВ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ЯЗЫКОВ 63-69

ЮРИДИК ФАНЛАР

Абдуллаева Мафтуна Мурот кизи

СУДНИНГ ҲУҚУҚНИ ШАРҲЛАШ ҲУЖЖАТЛАРИ КОНСТИТУЦИЯВИЙ
НАЗОРАТ ОБЪЕКТИ СИФАТИДА 70-77

Авезова Элеонора Парахатовна

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ДАВЛАТ ФУҚАРОЛИК ХИЗМАТИГА ҚАБУЛ
ҚИЛИШНИ ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШ 78-86

Ахмедова Шахноза Озоджоновна

СООТНОШЕНИЕ ОЦЕНКИ ВОЗДЕЙСТВИЯ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ И
ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ 87-95

ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Tashpulatov Farxad Alisherovich

GANDBOLCHILAR O'YIN FAOLIYATI SAMARADORLIGINI HAR TOMONLAMA
BAHOLASH METODIKASI 96-104

Парманов Абулқосим, Абдурашидова Мавжуда

ЎҚУВЧИЛАРДА ТЕСКАРИ ФУНКЦИЯ ТУШУНЧАСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ
УСУЛИ ҲАҚИДА 105-110

Hamrayeva Zuhro Bahodirovna

BOLALARNI GO'DAKLIK DAVRIDAN SUZISHGA O'RGATISH ORQALI JISMONIY
RIVOJLANISHINI TAKOMILLASHTIRISH 111-119

Tўрабоева Мадинахон Рахмонжон қизи

ТАЛАБАЛАРНИНГ ШАХСИЙ-КРЕАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯСИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШДА ЎҚУВ ЛОЙИҲАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ 120-126

Абдурахмонова Сайёрахон Шахобидиновна

АКМЕОЛОГИК ЁНДАШУВ – БЎЛҒУСИ ТАРБИЯЧИЛАРИДА КАСБИЙ
ТАЙЁРГАРЛИГИНИ ОЛИЙ ТАЪЛИМДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ АСОСИ
СИФАТИДА 127-135

Shermatov Gulom Kaxxorovich

“5-1” НИМОҲАСНИ БАЖАРИШДА ГАНДБОЛ О'ЙИНЧИЛАРИНИНГ ТАКТИК
О'ЗARO TA'SIRI 136-143

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари. -2023. -№ 1(3).
ISSN: 2181-1342 (Online)
<https://scienceproblems.uz>

Педагогика фанлари

Shermatov Gulom Kaxxorovich

Toshkent moliya instituti, Jismoniy madaniyat va
sport faoliyati kafedrasida katta o'qituvchisi

“5-1” HIMOYASINI BAJARISHDA GANDBOL O‘YINCHILARINING TAKTIK O‘ZARO TA’SIRI

<https://doi.org/10.47390/1342V3I1Y2023N15>

Annotatsiya. Maqolada gandbol o'yinchilarining "5-1" himoyasini amalga oshirishda taktik o'zaro ta'siri ko'rib chiqiladi, bu esa sportni takomillashtirishning barcha darajalarida himoyada o'yin samaradorligini oshirishga yordam beradi. Jamoa taktikasi har doim jamoaning tayyorgarlik darajasi va dushmanning haqiqiy imkoniyatlarini hisobga olgan holda belgilanadi. Mudofaa harakatlarining samaradorligi ularning muvofiqligiga bog'liq. Ushbu turdagi himoya bilan belgilangan taktik harakatlar har qanday darajadagi musobaqalarda muvaffaqiyat uchun asos bo'ladi. To'g'ri taktik o'zaro ta'sirlar ushbu turdagi himoyani rivojlantirishga xizmat qiladi, bu esa o'yinning yuqori sifatli darajasiga olib keladi.

Kalit so'zlar: gandbol, mudofaa, taktik o'zaro ta'sirlar.

Шерматов Гулом Каххорович

Старший преподаватель кафедры физической культуры и
спортивной деятельности Ташкентского финансового
института

ТАКТИЧЕСКОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ГАНДБОЛИСТОВ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ ЗАЩИТЫ «5-1»

Аннотация. В статье рассматривается тактическое взаимодействие гандболистов при реализации защиты «5-1», что способствует повышению эффективности игры в защите на всех уровнях спортивного развития. Командная тактика всегда определяется с учетом уровня подготовки команды и реальных возможностей противника. Эффективность защитных действий зависит от их сочетаемости. Тактические действия, определяемые этим видом защиты, являются основой успеха на соревнованиях любого уровня. Правильные тактические взаимодействия служат для развития этого типа защиты, что приводит к высокому уровню игры.

Ключевые слова: гандбол, защита, тактические взаимодействия.

Shermatov Gulom Kakhorovich

Senior teacher of the Department of Physical Culture and
Sports Activity, Tashkent Financial Institute

TACTICAL INTERACTION OF HANDBALL PLAYERS IN EXECUTION OF “5-1” DEFENSE

Abstract. The article will consider the tactical interaction of handball players in the implementation of "5-1" protection, which will help to increase the effectiveness of the game in defense at all levels of sports improvement. Team tactics are always determined taking into account the level of training of the team and the real capabilities of the enemy. The effectiveness of defensive actions depends on their compliance. Tactical actions marked by this type of defense will become the basis for success in competitions of any level. Correct tactical interactions serve to develop this type of defense, which leads to a high-quality level of the game.

Keywords: handball, defense, tactical interactions.

Zamonaviy sport doimiy ravishda mashq jarayonlarinig rivojlanib borishi bilan xarakterlanadi. Bu tendensiya guruhli o‘ynlarda, jumladan gandbolda ham kuzatiladi. Bugungi kunda gandbol nazariyasi va amaliyoti bilan shug‘ullanuvchi aksariyat mutaxassislar jismoniy va texnil tayorgarlikdan ko‘ra, taktik tayorlash o‘ta muhim ahamiyatga ega. Shu ma’noda, “5-1” himoyasini bajarishda gandbol o‘yinchilarining taktik o‘zaro ta’sirini o‘rganish o‘ta dolzarb mavzu bo‘lib hisoblanadi.

O‘quv va raqobatbardosh amaliyotning barcha bosqichlarida gandbolchilarni taktik tayyorlash ikki parallel yo‘nalishda olib boriladi. Birinchisi, asosan individual harakatlar. Taktik tayyorgarlikning ikkinchi yo‘nalishi asosan guruh va jamoaviy harakatlardir. Jamoa taktikasi himoyalaniish taktikasi va hujum taktikasiga bo‘linadi [1-3].

Jamoaning himoyalaniish buyruqlari, albatta, raqib hujumi o‘yinining barcha kuchli va zaif tomonlarini hisobga olishi kerak [4,5]. Himoyachini uzoq muddatli tayyorlash, uning ruhiyatini shakllantirish, ma’lum bir dushman bilan o‘ynashga qaratilgan munosabat doimiy ravishda himoya harakatlarining asosiy vazifalarini hal qilishga bo‘ysunishi kerak:

- raqib o‘yinchilarining o‘zaro ta’sirini muntazam ravishda buzish, hujumchilarning individual va jamoaviy harakatlarini buzish, hujum harakatlaridan oldinroq borish, taktik harakatlar va kombinatsiyalarni yo‘q qilish;

- darvoza tomon zarbalarni o‘z vaqtida blokirovka qilish;

- qoidalar doirasida raqibdan to‘pni olib, qarshi hujumlarga o‘ting.

Ish Andijon Davlat Pedagogika instituti rejasiga muvofiq amalga oshirildi

Ish maqsadlarini shakllantirish:

Maqolaning maqsadi zamonaviy adabiyotlarning nazariy ma'lumotlarini tahlil qilish natijalari va yuqori sport mahorati jamoalarining amaliy kuzatuvlari asosida "5-1" tizimi bo'yicha himoyalash taktik o'zaro ta'sirlarning asosiy tarkibiy qismlarini aniqlashdir.

Tadqiqot natijalari.

Zamonaviy gandbol amaliyotida uchta jamoaviy himoya tizimi ishlab chiqilgan. bular:

- 1) shaxsiy;
- 2) zonali;
- 3) aralash.

"5-1"himoyasi zonani himoya qilish turlaridan biri bo'lib hisoblanadi. Ushbu himoyaning harakatlanuvchi markaz bilan klassik versiyasi quyidagi o'yinchilar tartibiga ega. Beshta himoyachi darvozabon maydoni bo'ylab joylashgan: ikkita ekstremal, ikkita yarim o'rta va Markaziy. Oltinchi himoyachi darvoza maydonidan 7-8 metr masofada joylashgan bo'lib, oldingi mudofaa chizig'ida o'ynaydi.

Himoyadagi o'yinchilarning bunday joylashuvi ularga raqib hujumchilarining kombinatsion o'yinini yo'q qilish, hujumchini xavfli hujum joyida blokirovka qilish, to'pni olishdan oldin uni "bog'lash", to'pni ushlab qolish va qo'riqchini siqib chiqarish imkoniyatini beradi. Pirovardida, ko'p daqiqalarda hujumchilar faol zonalaridan chekinishga majbur bo'ladilar.

Old himoyachi har doim sportchini eng chaqqon, tajribali, bardoshli hamda texnik va taktik jihatdan mukammal darajada tayyorlaydi. Zero, u juda murakkab va katta hajmdagi ishni o'z zimmasiga oladi. Markaziy va yarim o'rta hujumchilarga to'p bilan ham, to'psiz ham hujum qilish, hujumchilarning harakatini to'xtatish, to'p uzatmalariga to'sqinlik qilish, hujum chizig'ining markazida bog'langan kombinatsiyalarni yo'q qilish, faol harakat qilish, o'ngga-chapga, oldinga-orqaga, diagonal kabilar shular jumlasidandir. Old himoyachi har doim to'pni ushlab olishga qodir bo'lishi kerak.

O'yin davomida harakatlanuvchi markaz bilan o'ynaganda, har bir bo'limda oldingi himoyachiga bir necha daqiqaga almashtirib, tanaffus berish tavsiya etiladi. Agar oldingi himoyachini to'liq almashtirish imkoni bo'lmasa, u holda jamoa hujum qilayotgan paytda uni almashtirish orqali dam olishi mumkin.

Harakatlanuvchi markazga ega bo'lgan usul kombinatsion o'yinni olib boradigan va uzoq pozitsiyalardan raqib darvozasiga hujum qila oladigan har qanday jamoaga, shuningdek, mudofaa o'yinchilarining ko'pchiligiga qarshi muvaffaqiyatli qo'llanilishi mumkin.

Yuqori malakali jamoalar o'zlarining arsenallarida bir nechta himoya turlariga ega, ulardan biri ma'lum bir dushmanga qarshi qo'llaniladi. Biroq, jamoalarning har biri o'zlarining sevimli himoyalari ega. Himoya turlaridan birini qo'llash har doim

mavjud ijrochilarga, ya'ni ma'lum bir qurilishda himoyachilarning xarakterli funksiyalarini bajara oladigan o'yinchilar zimmasiga yuklanadi.

Himoyaning har bir turi o'zining ijobiy va salbiy tomonlariga ega. "5-1" himoyasi ham bundan mustasno emas. Xususan, ushbu himoya tizimi amalga oshirayotganda himoyachi o'yinchilar bilan to'g'ri muloqot qilish uchun mashg'ulot va raqobatbardosh amaliyotning uzoq, tikonli yo'lidan borish kerak. "5-1" himoyasini amalga oshirishda o'yinchilar tomonidan bajarilishi kerak bo'lgan o'zaro ta'sirlarning asosiy qonunlari mavjud.

Ular quyida keltirilib, birma-bir tahlil qilinadi:

I ekstremal himoyachilar o'yini:

1. Haddan tashqari himoyachi faol bo'lishi kerak, ekstremal hujumchilarni 8-8,5 metrga, yadroga emas, balki oldinga siljishi kerak, buning uchun hujumchiga to'pni "ushlab" olishiga yo'l qo'ymaslik kerak.

2. Yakkama-yakka o'ynashda (1x1) haddan tashqari hujumchi tomonidan chekka (old chiziq) tomon urilishiga yo'l qo'yilmasligi kerak, aksincha unga yordam berishi kerak bo'lgan yarim o'rta himoyachiga zarba berishga ruxsat berish, chetga o'tish, "almashtirish".

3. Agar urish sodir bo'lgan bo'lsa, haddan tashqari o'yinchining qo'lidan ushlamang (to'pni urishi mumkin bo'lgan darvozabon bor), lekin yon tomonga ozgina itaring, kestirib - muvofiqlashtirishni urib qo'ying.

4. Kirish paytida chiziqqa o'ta hujumchi uning orqa tomondan yarim o'rta himoyachiga kirishiga yo'l qo'ymasligi kerak (ikkinchisi chetidan), uni qoidalar doirasida oldinga surib, ikkinchi himoyachiga topshirishi kerak va agar kirish yoy bo'ylab amalga oshirilsa, u signal berishi kerak. kiruvchi o'yinchi ostida "o'rnashgan", kirish tezligini pasaytiradi va uni Markaziy himoyachiga kuzatib boradi.

5. Agar xochdagi chiziqqa kirishning boshida haddan tashqari hujumchi yarim o'rta hujumchi yoki chiziq o'yinchisini orqasiga qo'yib yuborsa, u holda o'ta himoyachi yarim o'rta, chiziqchilar bilan uchrashishdan oldin ekstremal hujumchini kuzatib boradi va yarim o'rta chiziqqa o'tadi va ekstremal hujumchini yarim o'rta himoyachi qabul qiladi (chetidan ikkinchi).

6. Haddan tashqari hujumchi ikkinchi qatorga kirganda va haddan tashqari himoyachi uni yaqin atrofdagi yarim o'rta himoyachiga (chetidan ikkinchi) yoki oldinda o'ynayotgan o'yinchiga topshirgandan so'ng, u yaqin yarim o'rta hujumchini "ushlaydi" (to'pni ushlash ko'pincha mumkin), lekin esda tutish kerakki, siz o'z joyingizga qaytib, chiziqli o'yinchini ushlashingiz kerak, bunday hollarda ko'pincha chetga siljiydi.

7. Agar haddan tashqari himoyachi va yarim o'rta himoyachi o'rtasida (chetidan ikkinchi) chiziqli o'yinchi bo'lsa, u holda haddan tashqari himoyachi hali ham oldinga siljiydi va to'pni haddan tashqari hujumchiga qarshi turish uchun shunday pozitsiyani

egallaydi, ammo u qaytib kelishi va "ushlab turishi" kerakligini yodda tutishi kerak. bunday hollarda ko'pincha chetga siljigan chiziqli o'yinchi.

II o'yin tik turgan o'yinchi oldida:

1. Ekstremal himoyachidan haddan tashqari hujumchining kirishi to'g'risida buyruq olgach, u harakat tezligini pasaytirish uchun uning ostiga "turishi" kerak, so'ngra Markaziy himoyachiga kuzatib borishi kerak va men Markaziy hujumchiga oldinga yoki biroz markazdan yarim o'rta hujumchilardan biriga qarab harakat qilaman.to'p.

2. Hujum paytida Markaziy hujumchi uni" ushlashi" kerak, 9 metrlik erkin zarbani olishga harakat qiling, ya'ni hujumni to'xtatish.

3. Agar Markaziy hujumchi hujum qilsa va xochda hujum qilish uchun yarim o'rta hujumchilardan birini qo'yib yuborsa, u darhol Markaziy hujumchi ostiga "almashtiriladi", raqobat qoidalari doirasida uning harakatini to'xtatishga harakat qiladi va agar uning to'xtashi natija bermasa, o'z vaqtida yarim o'rta hujumchiga o'ting, uning hujumini to'xtatishga harakat qiling. Agar er-xotin janjal bo'lsa, ya'ni yarim o'rta hujumchilardan biri xochdagi hujumni davom ettirib, ikkinchi yarim o'rta hujumchini hujum qilish uchun qo'yib yuborsa, u holda keyingi yarim o'rta hujumchiga o'ting va hujumni to'xtatishga harakat qiling.

4. Agar oldida turgan kishi uning yonida yoki uning orqasida Markaziy hujumchi kirib kelayotganini ko'rsa, u uning ostiga" suyanishi", harakat tezligidan yiqilishi, 9 metrlik jarima zarbasini olishga harakat qilishi kerak va agar bu muvaffaqiyatsiz bo'lsa, oldinga qaytib, yarim o'rta hujumchilardan biriga ko'chib o'tishi kerak.to'p bilan.

5. Agar Markaziy hujumchi to'siqni turgan kishining oldiga qo'ysa, u bu to'siqqa tushmasligi kerak. Agar siz to'siqqa tushib qolsangiz, u oxirigacha Markaziy hujumchi bilan o'ynaydi va agar u chiziqqa kirishga harakat qilsa, bunga qarshi turadi. Agar Markaziy hujumchi hali ham chiziqqa kirgan bo'lsa, oldinda turgan kishi unga hamroh bo'ladi va u bilan birga chiziqqa kiradi. Shu payt hujumkor yarim o'rta hujumchini Markaziy va yarim o'rta himoyachilar kutib olishadi va chiziq o'yinchisini to'pdan ajratib olishadi.

6. Agar chiziqchi oldinga chiqib, turgan kishining oldiga to'siq qo'ygan bo'lsa va keyin chiziqqa" o'chirilgan " bo'lsa, u holda turgan kishi uni chiziqqa kuzatib boradi, oxirigacha u bilan o'ynaydi va uni himoyachilardan biriga topshiradi, oldinga chiqadi.

7. Agar yarim o'rta hujumchi ikkinchi qatorga kirishga harakat qilsa, oldinda turgan kishi uni qoidalar doirasida to'xtatishga harakat qiladi. Ammo, agar bu ishlamasa, u yarim o'rta hujumchi bilan Markaziy himoyachiga kiradi, uni unga topshiradi va o'zi Markaziy hujumchiga boradi, odatda bu vaqtga kelib chiziqqa kirgan yarim o'rta hujumchining o'rnini egallaydi. Bunday holda, siz uni shaxsan"

ushlashingiz " mumkin, keyin ikkinchi yarim o'rta hujumchiga o'ta hujumchidan tashqari pas beradigan joy yo'q.

III Markaziy va yaqin turgan yarim o'rta himoyachilar o'yini

1. Haddan tashqari yoki yarim o'rta hujumkor o'yinchilarning kirishida, birinchi navbatda, ikkinchi himoyachi ularni chetidan (yarim o'rta) va old tomondan turgan o'yinchi oladi, ularni Markaziy himoyachiga topshiradi va u, qoida tariqasida, tik turgan himoyachiga, ikkinchisi chetidan (kirishning qarama-qarshi tomonida). Markaziy himoyachi va ikkinchi himoyachi (kirishning qarama-qarshi tomonida) chiziqli kirgan va chiziqli o'yinchini to'pdan uzish uchun shunday pozitsiyani egallaydi. Chiziqli odatda bu holda Markaziy himoyachi yoki kirish tomonidagi ikkinchi himoyachi ostida bo'ladi. Shuni esda tutish kerakki, bir tomondan o'ta yoki yarim o'rta hujumchilar kirganda, to'p ko'p hollarda Markaziy hujumchida yoki boshqa tomondan yarim o'rta hujumchida bo'ladi.

2. To'pni Markaziy yoki qarama-qarshi yarim o'rta hujumchiga, Markaziy himoyachiga va uning yonida turgan himoyachiga uzatishda, chiziqdan ikkinchi o'rinni egallagan va ikkinchi o'rinni egallagan o'yinchilarni kesib tashlash uchun vaqt topish uchun tezda qayta qurish kerak.

3. Kirish tomonidagi ikkinchi himoyachi (yarim o'rta) joyida qolmasligi kerak, lekin Markaziy himoyachiga o'tishi va odatda ikkinchi himoyachi (yarim o'rta) va Markaziy himoyachilar o'rtasida kirish tomonida joylashgan chiziqli o'yinchiga o'tishiga yo'l qo'ymaslik uchun shunday pozitsiyani egallashi kerak.

4. Agar Markaziy himoyachi va ikkinchi himoyachi o'rtasida chiziqli kirgan haddan tashqari yoki yarim o'rta hujumchi bo'lsa va ularga yarim o'rta hujumchi hujum qilsa (oldingi himoyachi xalaqit berishga ulgurmagan bo'lsa), ikkinchi himoyachi (yarim o'rta) oldinga chiqishni talab qilishi kerak, yarim o'rtadagi bo'sh joyni bo'shatish kerak, shunda chiziqli kirgan ekstremal, yarim o'rta to'pdan o'ta, yarim o'rta darajadagi hujumchilarni kesib tashlagan joy (odatda ikkinchi himoyachining oldinga siljishi bilan chiziqli kirgan o'yinchilar uning o'rniga siljiydi) va Markaziy himoyachi yarim o'rta hujumchiga chiqishi kerak, to'pni darvoza tomon uloqtirishni to'sib qo'yishi kerak va agar bu sodir bo'lmasa, ikkinchi himoyachi (yarim o'rta) bilan bir tomondan va boshqa tomondan to'pning chiziqli o'tishiga yo'l qo'ymaslik kerak.

5. Yuqorida tavsiflangan hujumda, hujumkor yarim o'rtaga nisbatan qarama-qarshi tomonda joylashgan ikkinchi himoyachi (yarim o'rta) mudofaa markaziga tortilishi va to'pni o'sha paytda ikkinchi va Markaziy himoyachilar o'rtasida bo'lgan chiziqli o'yinchiga berish imkoniyatini yo'q qilishi kerak.

Ushbu maqolada keltirilgan materiallar "5-1" tizimiga muvofiq o'yinchilarni joylashtirishda himoyada o'yinni faollashtirish bo'yicha murabbiylar oldida turgan muammolarning ozgina qismini aks ettiradi.

Xulosa.

Xulosa o'rnida ta'kidlash joizki, jamoa taktikasi har doim jamoaning tayyorgarlik darajasi va raqibning haqiqiy imkoniyatlarini hisobga olgan holda belgilanadi. Himoyalani sh harakatlarining samaradorligi ularning muvofiqligiga bog'liq. Ushbu turdagi himoya bilan belgilangan taktik harakatlar har qanday darajadagi musobaqalarda muvaffaqiyat uchun asos bo'ladi. To'g'ri taktik o'zaro ta'sirlar ushbu turdagi himoyani rivojlantirishga xizmat qiladi, bu esa o'yinning yuqori sifatli darajasiga olib keladi. Keyingi tadqiqotlar boshqa muammolarni o'rganish yo'nalishi bo'yicha o'tkazilishi kerak.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Ташпулатов Ф., Хамраева З. ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ //Educational Research in Universal Sciences. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 10-17.
2. Farhad T., Khamraeva Z. B. PROBLEMS AND SOLUTIONS IN CHILDREN'S FOOTBALL //INTERNATIONAL CONFERENCES ON LEARNING AND TEACHING. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 45-51.
3. Tashpulatov F. A., Shermatov G. K. Wrestling–The Honor of Uzbek Nation //Eurasian Scientific Herald. – 2022. – Т. 8. – С. 205-208.
4. Alisherovich T. F. Sog'lom turmush tarzini shakllantirishda jismoniy madaniyatning inson hayotidagi roli //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 187-190.
5. Khamrayeva Z. B. Physical Education of Students in Modern Conditions //European Journal of Business Startups and Open Society. – 2022.
6. Shermatov G. K. Classification of Methods of Sports Wrestling, System //EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY. – 2022. – Т. 2. – №. 2. – С. 39-42.
7. Myxametov A.M. (2021) Methodology for Normalizing Workload in Health Classes, european journal of life safety and stability, <http://www.ejlss.indexedresearch.org/>
8. Myxametov A.M. (2021) Stages and Methods of Teaching Children to Play in Badminton International Journal of Development and Public Policy <http://www.openaccessjournals.eu/>
9. Шерматов F.K. (2021) DYNAMICS OF PHYSICAL DEVELOPMENT OF STUDENTS WITH ONE AND TWO TIME COMPULSORY LESSONS, World Economics & Finance Bulletin (WEFB) <https://www.scholarexpress.net/>
10. Мухамметов, А.М. (2022). Научно-методические основы нормирования нагрузок в физкультурно-спортивном здравоохранении. Евразийский научный вестник, 8, 194-197.
11. Khurramovich, K. F. (2022). DEVELOPING A SET OF WELLNESS EXERCISES FOR MIDDLE AGED MEN (45-60 YEARS OLD)

- ACCORDING TO PHYSICAL PREPARATION. Academicia Globe: Inderscience Research, 3(04), 165-169.
12. Alisherovich, T. F., & Toshboyeva, M. B. Innovative Pedagogical Activity: Content and Structure.
13. <https://ieird.com/index.php/%20/article/view/2965>
14. <https://ieird.com/index.php/%20/article/view/2962>
15. Qaxxorovich S. G. Methodology of Organizing Wrestling Competitions //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2022. – T. 1. – №. 4. – C. 14-18.